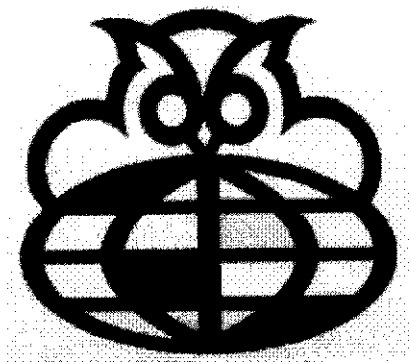

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΠΑΙΔΕΙΑ
ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

Ηλεκτρονική παρουσίαση των Πρακτικών
του Ι' ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Επιμέλεια: Νικόλαος Ζούκης - Θεόδωρος Μητάκος

ΝΑΥΠΛΙΟ 8, 9, 10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2001
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΦΟΡΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

http://www.pee.gr/wp-content/uploads/praktika_synedrion_files/enall/sin_napl.htm

**Η ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΑΦΗ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ (ΕΑΠ)**

*Δρ. Γεράσιμος Κουστουράκης
Μέλος ΣΕΠ του ΕΑΠ
(koustger@hol.gr)*

*Δρ. Χρήστος Παναγιωτακόπουλος
Μέλος ΣΕΠ του ΕΑΠ
(cranag@eap.gr)*

Abstract

In this study we examine how the lifelong learning and the Greek culture received through the study programs of Hellenic Open University (HOU). The data analysis from the proceeding of Managing Committee of HOU, from institutional texts, and from the applications of the academic years 1999-2000 and 2001-2002 candidate students shows that: a) the HOU answers positively in the demand of expanding the lifelong learning, b) it is accepted as an institution from the Greek citizens, and c) it contributes in the concretisation of national objectives (Greek culture to Greeks from the overseas).

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα ανοικτά και εξ αποστάσεως ιδρύματα εκπαίδευσης, και για τη χώρα μας το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), στηρίζουν το έργο τους σε μια διαφορετική εκπαιδευτική φιλοσοφία σε σύγκριση με τα συμβατικά συστήματα εκπαίδευσης. Βασική πτυχή της φιλοσοφίας αυτής είναι η προώθηση της «δια βίου εκπαίδευσης» και η παροχή της «δεύτερης εκπαιδευτικής ευκαιρίας» σε ενηλίκους, που δραστηριοποιούνται στο σύγχρονο περιβάλλον. Μάλιστα, με την εφαρμογή της «δια βίου εκπαίδευσης» προωθείται η προσπάθεια: εκπαίδευσης κι επανεκπαίδευσης με την παροχή σπουδών υψηλού επιπέδου, η αφομοίωση κι ενσωμάτωση των μεταναστών και η προαγωγή της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, που θεωρείται ότι λειτουργεί ως το όχημα για την οικονομική ανάπτυξη των διαφόρων χωρών (Evans & Lockwood, 1994 - Evans & Nation, 1996).

2. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Στην παρούσα μελέτη μας απασχολεί η απάντηση στα ακόλουθα ερωτήματα:

- Ποια είναι η σημασία της θέσπισης προγραμμάτων σπουδών δια βίου εκπαίδευσης και προώθησης της ελληνικής κουλτούρας, κατά τα πρώτα στάδια διαμόρφωσης της φυσιογνωμίας και λειτουργίας του ΕΑΠ;

- Ποια είναι η αποδοχή του ΕΑΠ ως θεσμού από τους Έλληνες πολίτες και ειδικότερα από τις γυναίκες και εκείνους που διαμένουν σε ακριτικές περιοχές;
- Ποια είναι η ανταπόκριση των Ελλήνων της διασποράς για σπουδές στο ΕΑΠ και μάλιστα σε προγράμματα που τους φέρνουν σε επαφή με την ελληνική κουλτούρα και τον ελληνικό πολιτισμό;

3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Για την απάντηση στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα η μελέτη μας εστιάζεται στις ακόλουθες πηγές, που προσεγγίσθηκαν με τη χρήση της ποιοτικής, κυρίως, Ανάλυσης Περιεχομένου (Content Analysis):

- Τα Πρακτικά της Διοικούσας Επιτροπής του ΕΑΠ από το έτος 1995, όπου συστάθηκε και ξεκίνησε τις εργασίες της, μέχρι και το έτος 1997 όπου ψηφίστηκε ο Ν. 2552 της ίδρυσης και λειτουργίας του ιδρύματος. Σημειωτέον ότι κατά τη συγκεκριμένη τριετία σχηματοποιείται, συστηματοποιείται και παγιώνεται η φυσιογνωμία του ΕΑΠ.
- Τα θεσμικά κείμενα – εκδόσεις, που αναφέρονται στην οργάνωση - λειτουργία του ΕΑΠ και την παροχή σπουδών από αυτό (Νόμοι: 2083/1992, 2327/1995 και 2552/1997 και Εισηγητικές Εκθέσεις, Οδηγός Σπουδών του ΕΑΠ (2000).

Ως μονάδα ανάλυσης ελήφθη το «θέμα», δηλ. το μικρότερο τμήμα του περιεχομένου, που εντάσσεται σε μια συγκεκριμένη κατηγορία ανάλυσης (Krippendorff, 1980). Επίσης, ως μονάδα συμφοραζομένων ελήφθη η «Θεματική Ενότητα» του κάθε Πρακτικού ή το σύνολο του άρθρου προκειμένου για θεσμικά κείμενα νόμων (Krippendorff, 1980). Τα διάφορα «θέματα», που εντοπίστηκαν από τη μελέτη του ερευνητικού μας υλικού, κατατάχθηκαν σε μια από τις ακόλουθες κατηγορίες ανάλυσης, που προκύπτουν από το αντικείμενο της συγκεκριμένης ερευνητικής εργασίας: α) δια βίου εκπαίδευση και β) ελληνική κουλτούρα.

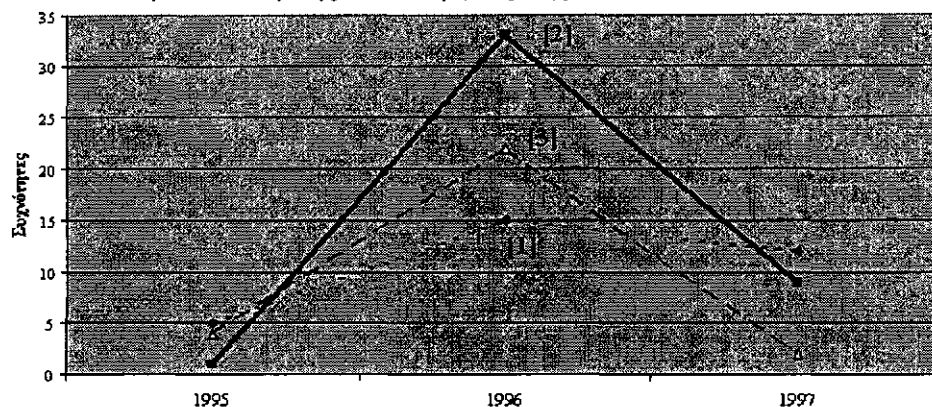
Για την απάντηση στα υπόλοιπα ερευνητικά ερωτήματα έγινε η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων, που προκύπτουν από τις αιτήσεις των υποψηφίων φοιτητών κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1999-2000 και 2001-2002, δηλαδή τα πρώτα έτη της πλήρους λειτουργίας του ΕΑΠ.

4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΣΥΖΗΤΗΣΗ

4.1 Ανάλυση Πρακτικών Συνεδριάσεων Διοικούσας Επιτροπής και θεσμικών κειμένων

Στο Γράφημα 1 παρουσιάζονται κατά χρονολογικό σειρά ο αριθμός των συνεδριάσεων της Δ.Ε. του ΕΑΠ κατά την τριετία 1995-1997 και οι συχνότητες των αναφορών στις κατηγορίες ανάλυσης «δια βίου εκπαίδευση» και «ελληνική κουλτούρα». Από τη μελέτη των στοιχείων του Γραφήματος 1 προκύπτουν ότι: α) Η κορύφωση του αριθμού των συνεδριάσεων της Δ.Ε. του ΕΑΠ και της συχνότητας των αναφορών στις εξε-

ταζόμενες κατηγορίες ανάλυσης έγινε κατά το έτος 1996. Το έτος αυτό ελήφθησαν σημαντικές αποφάσεις για τη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας του ΕΑΠ και για τον προσδιορισμό του γενικότερου ερευνητικού και ακαδημαϊκού του προσανατολισμού. Και β) Τα ζητήματα της δια βίου εκπαίδευσης απασχολούν τη Δ.Ε. του ΕΑΠ και σε μεγάλο βαθμό εκφράζουν τον κύριο προβληματισμό της κατά τα έτη 1996 και 1997. Αντίθετα, τα ζητήματα της διαμόρφωσης προγραμμάτων σπουδών, που αφορούν την προώθηση της ελληνικής κουλτούρας απασχόλησαν τη Δ.Ε. κυρίως κατά τα δύο πρώτα έτη της λειτουργίας της.

Γράφημα 1: Πλήθος πρακτικών της Διοικούσας Επιτροπής του ΕΑΠ [1] και συχνότητες εμφάνισης των κατηγοριών ανάλυσης: “Δια βίου εκπαίδευση” [2] και “Ελληνική κουλτούρα” [3] (πρακτικά 1995 – 97).

Τα ευρήματα από την ποιοτική ανάλυση περιεχομένου του ερευνητικού μας υλικού αναφορικά με τις δύο κατηγορίες ανάλυσης έχουν ως εξής:

Α) Δια βίου εκπαίδευση: Στην εισηγητική έκθεση του Ν. 2552/97 τονίζεται ότι η λειτουργία του ΕΑΠ ήταν επιτακτική ανάγκη για την περίπτωση της Ελλάδας, διότι χάρη στις ραγδαίες εξελίξεις της τεχνολογίας έπρεπε να ληφθούν και να υλοποιηθούν σημαντικές αποφάσεις για την προώθηση της δια βίου εκπαίδευσης. Και τούτο μέσα από την ανάπτυξη συγκεκριμένων πανεπιστημιακού επιπέδου προγραμμάτων σπουδών, που θα συμβάλλουν στη βελτίωση των ικανοτήτων του εργατικού δυναμικού. Γεγονός που με τη σειρά του ενισχύει την παρουσία των αποφοίτων στον επαγγελματικό – εργασιακό στίβο (Πρακτικό: 24/6-5-1997). Η προώθηση της δια βίου εκπαίδευσης στο ΕΑΠ επιχειρείται με το σχεδιασμό και την οργάνωση προγραμμάτων σπουδών, που συναρτώνται με την αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας και που μπορούν να συμβάλλουν στη λύση σοβαρών μακροχρόνιων προβλημάτων. Κι αυτό διότι σε πολλούς εργασιακούς τομείς εντοπίζεται η απουσία εξειδικευμένων στελεχών, γεγονός που θεωρείται ότι αποτελεί τροχοπέδη στην προσπάθεια αύξησης της παραγωγής (Πρακτικό: 18/11-12 1996).

Από τα πρώτα κιόλας στάδια λειτουργίας της Δ.Ε. του ΕΑΠ έκδηλος ήταν ο προβληματισμός μεταξύ των μελών της για τη διαμόρφωση προ-

γραμμάτων σπουδών, που θ' ανταποκρίνονταν σε πραγματικές κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες (Πρακτικό: 6/5-1-1996).

Τον Ιανουάριο του 1996 κυρίαρχο ζήτημα για τη Δ.Ε. του ΕΑΠ ήταν ο προσδιορισμός των εκπαιδευτικών αναγκών των υποψηφίων φοιτητών (Πρακτικά: 6/5-1-1996 και 7/25-1-1996). Γι' αυτό και υποστηρίχθηκε ότι επιβάλλεται η ανάληψη μιας συστηματικής προσπάθειας για τη διερεύνηση των μορφωτικών κι επαγγελματικών αναγκών όλου του πληθυσμού (ανέργων και εργαζομένων, που επιθυμούν τη βελτίωση του μορφωτικού τους επιπέδου ή την αλλαγή της επαγγελματικής τους απασχόλησης). Έτσι αποφασίστηκε ώστε: α) να ληφθούν υπόψη τα πορίσματα του ΟΟΣΑ και της λευκής βίβλου για την Ελλάδα, β) ν' αξιοποιηθούν σημαντικοί επιστήμονες, που θα ενδιαφέρονταν να δραστηριοποιηθούν ερευνητικά στα πλαίσια του ΕΑΠ και γ) να επιδιωχθεί η ανάπτυξη συνεργασιών με άλλα ερευνητικά κέντρα του ελλαδικού χώρου, όπως είναι το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών και το Κέντρο Πολιτικών Ερευνών.

Ως βασικά κριτήρια για την παροχή σπουδών από το ΕΑΠ προσδιορίστηκαν (Πρακτικά: 9/7-3-1996 και 17/15-11-1996): α) Η μορφωτική, η αναπτυξιακή και η εθνική τους αναγκαιότητα, β) η αποφυγή αλληλοεπικάλυψης με κύκλους σπουδών άλλων ελληνικών ΑΕΙ ή ΤΕΙ, γ) ο νεωτερισμός στο γνωστικό αντικείμενο ώστε να συμβαδίζει με τις εξελίξεις της επιστήμης και της τεχνολογίας. Και δ) η κάλυψη των αναγκών που υπάρχουν στο πεδίο της αγοράς εργασίας.

Τέλος, αξίζει να αναφέρουμε ότι από τις προτάσεις υποβολής των προγραμμάτων σπουδών, που εγκρίθηκαν από τη Δ.Ε. του ΕΑΠ μέχρι και τα τέλη του 1997¹, προκύπτουν με σαφήνεια τόσο η επιχειρηματολογία για τη σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας, όσο και η προσπάθεια ανάδειξης της συμβολής τους στη δημιουργία των αναγκαίων εξειδικευμένων στελεχών, που, κατά κανόνα, απουσιάζουν από το χώρο της παραγωγής.

Β) Ελληνική κουλτούρα: Από τα πρώτα κιόλας προσχέδια νόμου σχετικά με τη δομή και τη λειτουργία του ΕΑΠ υπήρχαν οι εξής διατάξεις, που υιοθετήθηκαν και από το τελικό κείμενο του ιδρυτικού Νόμου (Πρακτικά: 1/7-14 95, 5/21-12 95, 14/11-9-96, 17/15-11-96 και 24/6-5-97): α) η ίδρυση περιφερειακών εκπαιδευτικών κέντρων στις περιοχές – κέντρα του εξωτερικού όπου ζει και δραστηριοποιείται μεγάλο μέρος του Ελληνισμού. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται ότι οι ομογενείς αναδεικνύονται σε σημαντικό πληθυσμό στόχο για τη λήψη εκπαιδευτικών υπηρεσιών από το ΕΑΠ. Η πρόβλεψη για ίδρυση τέτοιων κέντρων στο εξωτερικό δεν αποτελεί ελληνική πρωτοτυπία. Πρόκειται για μια πρακτική, που έχει ήδη εφαρμοστεί με επιτυχία από τα Βρετανικό Ανοικτό και Ι-

¹ Πρόκειται για τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών (ΜΠΣ) στις Γραφικές Τέχνες και τα πολυμέσα, της Γαλλικής Γλώσσας, της Διοίκηση Μονάδων Υγείας, τη Διαχείριση τεχνικών έργων, τη Σεισμική μηχανική και τις Αντισεισμικές Κατασκευές, της Τραπεζικής, των Τουριστικών Επιχειρήσεων και της Διασφάλισης Ποιότητας.

σπανικό Ανοικτό Πανεπιστήμια, καθώς αυτά έχουν ιδρύσει και λειτουργούν κέντρα σπουδών σε σημαντικές γεωγραφικά περιοχές των πρώην αποικιών τους. Και β) η παροχή σπουδών στην αγγλική γλώσσα τόσο σε ομογενείς όσο και σε αλλοεθνείς με παράλληλη υποχρέωσή τους να μάθουν και τα Ελληνικά, τα οποία και θα τους διδαχθούν από το ΕΑΠ.

Διάχυτη ήταν στα μέλη της Δ.Ε. του ΕΑΠ η άποψη ότι, εκτός από την κάλυψη των αναγκών των αποδήμων σχετικά με την παροχή σπουδών που ν' αφορούν την ελληνική ιστορία και τον ελληνικό πολιτισμό, επιδιώκεται και η ανάδειξη της σημαντικότητας και προβολής της χώρας σε διεθνές επίπεδο (Πρακτικό: 7/25-1-96). Και τούτο διότι το ΕΑΠ απευθύνεται και στους αλλοδαπούς, που θα επιθυμούσαν να έλθουν σε επαφή με το ελληνικό πνεύμα και τον ελληνικό πολιτισμό (Πρακτικό: 7/25-1-96). Άλλωστε, η προσέλευση φοιτητών από το εξωτερικό θεωρείται ότι θα συμβάλλει και στη βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος (Πρακτικό: 18/11-12 96).

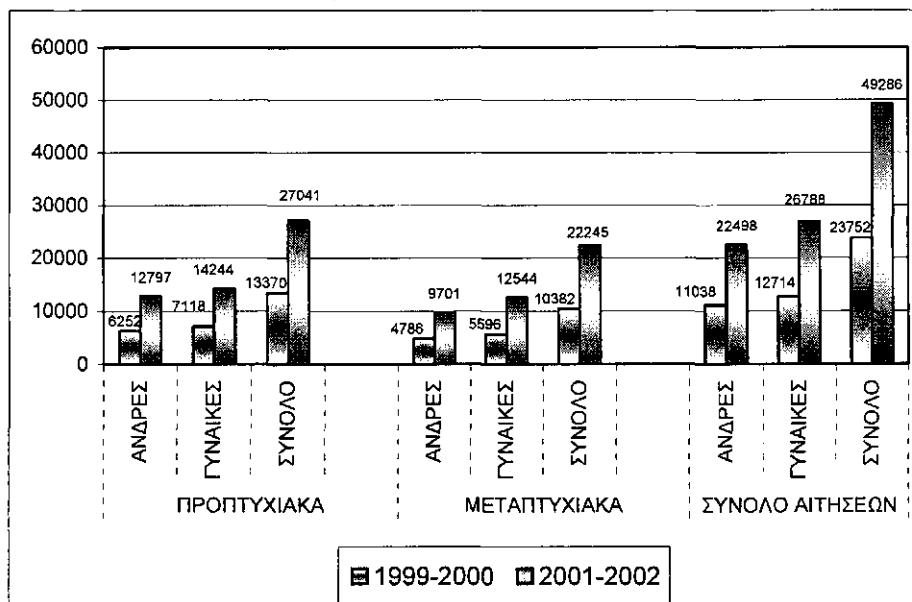
Ο «Ελληνικός πολιτισμός», σε προπτυχιακό επίπεδο, ήταν από τους πρώτους τομείς σπουδών που αποφασίστηκε να ξεκινήσουν στο ΕΑΠ διότι θεωρήθηκε ως σύγχρονος κι επίκαιρος (Πρακτικό: 6/5-1-96). Ο συγκεκριμένος τομέας σπουδών όπως και αυτός των Σπουδών στην Ορθόδοξη Θεολογία (μεταπτυχιακού επιπέδου) κρίθηκαν ως ιδιαίτερα χρήσιμοι για τους απόδημους Έλληνες (Πρακτικό: 7/25-1-96).

Τέλος, από την πλευρά των μελών της Δ.Ε. υποστηρίχθηκε ότι η παραγωγή κι ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, εφόσον τυπωθεί και στην αγγλική γλώσσα, κι από τους φοιτητές ξένων ΑΕΙ, που θα ήθελαν να συνεργαστούν με το ΕΑΠ. Το γεγονός αυτό, που συμβάλλει στην προώθηση του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό, αποτελεί εθνικό όφελος (Πρακτικά: 9/7-3-96 και 17/15-11 96). Αλλά κι ο κύκλος σπουδών στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό θεωρείται ότι λειτουργεί προς το συμφέρον της προβολής της ελληνικής κουλτούρας. Και τούτο διότι η Ελλάδα επηρέασε το σύγχρονο ευρωπαϊκό πολιτισμό, που σε μεγάλο βαθμό είναι εδραιωμένος στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό. Πρόκειται, δηλαδή, για ένα γεγονός παγκόσμιας εμβέλειας που φανερώνει τη συμβολή της χώρας μας στην προώθηση της πολιτισμικής ενότητας της Ευρώπης (Πρακτικά: 9/7-3-96 και 17/15-11-96).

4.2 Η αποδοχή του ΕΑΠ από την Ελληνική κοινωνία και η ανταπόκριση του γυναικείου φύλου

Η αποδοχή του ΕΑΠ ως θεσμού από τους Έλληνες πολίτες κατά τα πρώτα χρόνια της λειτουργίας του γίνεται φανερή κι από την μελέτη των στοιχείων του Γραφήματος 2. Σε αυτό επιχειρείται η κατανομή των αιτήσεων των υποψηφίων φοιτητών του ΕΑΠ κατά φύλο και επίπεδο προγράμματος σπουδών (προπτυχιακό – μεταπτυχιακό). Μάλιστα, είναι χαρακτηριστικό ότι κατά τον πρώτο χρόνο υπέβαλαν αίτηση για εγγραφή

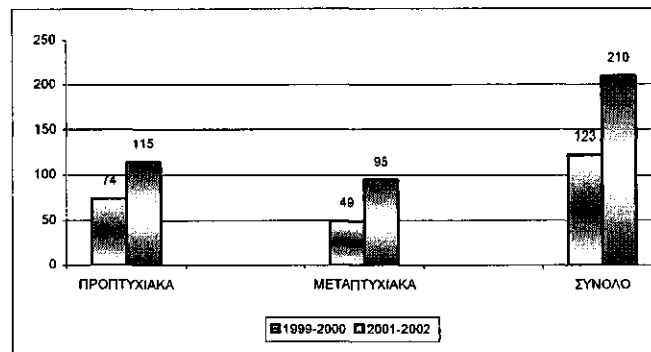
στο ΕΑΠ 23.752 υποψήφιοι ενώ κατά το δεύτερο χρόνο 49.286. Επίσης, εντυπωσιακή υπήρξε η ανταπόκριση των γυναικών για σπουδές στο ΕΑΠ τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Έτσι, κατά το 1999-2000 η συμμετοχή αυτή έφτασε το 53,5% επί του συνόλου των υποψηφίων φοιτητών, ενώ κατά το 2001-2002 αυξήθηκε κατά μία περίπου ποσοστιαία μονάδα (54,4%).

Γράφημα 2: Πλήθος αιτήσεων κατά τα δύο πρώτα χρόνια της λειτουργίας του ΕΑΠ ανά είδος προγράμματος και φύλο.

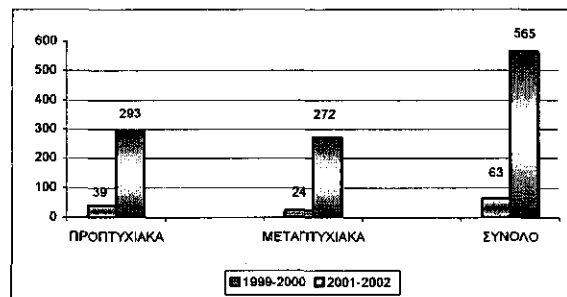
4.3 Η ανταπόκριση των Ελλήνων της διασποράς

Στο Γράφημα 3 γίνεται η κατανομή του αριθμού των αιτήσεων από την πλευρά των Ελλήνων της διασποράς κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας του ΕΑΠ ανάλογα με το επίπεδο του Προγράμματος Σπουδών που ζήτησαν να συμμετάσχουν. Σημειώτέον ότι οι αιτήσεις αυτές προέρχονταν από Έλληνες που ζούσαν στις χώρες: Αγγλία, Αίγυπτος, Αλβανία, Αυστραλία, Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Ελβετία, ΗΠΑ, Ιορδανία, Ισραήλ, Ιταλία, Κύπρος, Λουξεμβούργο, Νιγηρία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Ουκρανία, Ν. Αφρική, Ρουμανία, Σουηδία, Τουρκία. Δηλαδή πρόκειται για το μεγαλύτερο μέρος των χωρών εκείνων όπου ζει και δραστηριοποιείται το ελληνικό στοιχείο. Επιπλέον, η ανταπόκριση των Ελλήνων της διασποράς για σπουδές στο ΕΑΠ και μάλιστα σε προγράμματα που τους φέρνουν σε επαφή με την ελληνική κουλτούρα και τον ελληνικό πολιτισμό ήταν σημαντική. Πρέπει να σημειωθεί, ότι στα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών κατά το 1999-2000 οι 33 αιτήσεις από τις 74 συνολικά αιτήσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης (ποσοστό 44,6%) και κατά το 2001-2002 οι 39 από τις 115 αφορούσαν τα προγράμματα σπουδών του Ελληνικού και του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού (ποσοστό 33,9%).

Γράφημα 3: Πλήθος αιτήσεων από τον Ελληνισμό της διασποράς
4.4 Η ανταπόκριση των ακριτικών περιοχών

Το ΕΑΠ κατά το 1999-2000 πριμοδότησε τους Έλληνες πολίτες που διέμεναν μόνιμα σε καθέναν από τους Δήμους Αριδαίας, Βεγορίτιδας και Εξαπλατάνου του Νομού Πέλλας. Το 2001-2002 διευρύνθηκε η πριμοδότηση αυτή και επιτράπηκε η χωρίς όρους εγγραφή των Ελλήνων πολιτών που διέμεναν και στα νησιά Σαμοθράκη, Λήμνος, Αγαθονήσι, Λέρος, Κάλυμνος, Κως, Νίσυρος, Τήλος, Σύμη, Καστελόριζο. Η συμμετοχή όσων διέμεναν στις ακριτικές αυτές περιοχές ήταν ικανοποιητική.

Γράφημα 4: Πλήθος αιτήσεων από τους νομούς που πριμοδοτήθηκαν από το ΕΑΠ

Αλλά και οι μη πριμοδοτούμενες παραμεθώριες περιοχές της χώρας ανταποκρίθηκαν ικανοποιητικά, μολονότι δεν υπήρχε “ιδιαίτερη μεταχείριση” των υποψηφίων από αυτές. Ενδεικτικά αναφέρεται πως από τους Νομούς Δράμας, Δωδεκανήσου, Έβρου, Ιωαννίνων, Θεσπρωτίας, Καστοριάς, Κιλκίς, Λέσβου, Ξάνθης, Πέλλας, Ροδόπης, Σάμου, Σερρών, Φλώρινας και Χίου, κατά το 1999-2000 οι αιτήσεις των υποψηφίων έφτασαν στο 11,36% του συνολικού αριθμού των αιτήσεων (Παναγιωτακόπουλος & Λιοναράκης, 2001), ενώ στο ίδιο περίπου ποσοστό (11,3%) κυμάνθηκαν και κατά το 2001-2002.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την ανάλυση των Πρακτικών των συνεδριάσεων της Δ.Ε. του ΕΑΠ προκύπτει η βούληση και η προσπάθεια, κατά τα πρώτα στάδια της λειτουργίας του συγκεκριμένου ιδρύματος, για την εκπόνηση και προφορά προγραμμάτων σπουδών, που θα ανταποκρίνονται στα δεδομένα

της αγοράς εργασίας, θα προσεγγίζουν τον απόδημο Ελληνισμό και θα προωθούν τόσο την ελληνική κουλτούρα όσο και τη δια βίου εκπαίδευση στην πράξη.

Ακόμη, αξιολογώντας τον αριθμό των αιτήσεων υποψηφιότητας για μια θέση στα προγράμματα σπουδών του ΕΑΠ, καθίσταται φανερό ότι ο νέος θεσμός έτυχε ευρείας αποδοχής από την ελληνική κοινωνία. Και μάλιστα, από το γυναικείο πληθυσμό, που υπερέχει του ανδρικού όσον αφορά την επιθυμία του να σπουδάσει στο συγκεκριμένο ίδρυμα. Επίσης, ιδιαίτερα θετικό είναι το γεγονός της συμμετοχής των κατοίκων γεωγραφικά απομακρυσμένων περιοχών και των κατοίκων της νησιωτικής χώρας. Συνεπώς, ο στόχος για την παροχή επιμόρφωσης, κατάρτισης και εκπαίδευσης σε γεωγραφικά απομακρυσμένες περιοχές φαίνεται ότι ικανοποιείται έστω και μερικώς. Επιπλέον, αρκετοί Έλληνες της διασποράς εξεδήλωσαν την επιθυμία τους να σπουδάσουν στο ΕΑΠ και ένα μεγάλο μέρος από αυτούς είναι ήδη φοιτητές. Πρόκειται για ένα σημαντικό γεγονός, που συμβάλλει στη διατήρηση των μητροπολιτικών δεσμών των αποδήμων με τη χώρα προέλευσης και που προωθεί, εκ των πραγμάτων, την ελληνική κουλτούρα σε αυτούς.

Τα ευρήματα, λοιπόν, της ανά χείρας ερευνητικής εργασίας φανερώνουν ότι οι σημαντικοί στόχοι του ΕΑΠ, ως ανοικτού ιδρύματος, αναφορικά με την προώθηση, μέσα από τα προγράμματα σπουδών του, της δια βίου εκπαίδευσης και της ελληνικής κουλτούρας, έχουν αρχίσει ήδη να υλοποιούνται.

6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (2000). *Οι Σπουδές στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο*, Πάτρα: Tyrograma.
- Λυκουργιώτης, Α. (1998). Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Στο Δ. Βεργίδης, Α. Λιοναράκης, Α. Λυκουργιώτης, Β. Μακράκης, Χ. Ματραλής, *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Θεσμοί και λειτουργίες*, Τόμος Α', Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Παναγιωτακόπουλος, Χ. & Λιοναράκης, Α. (2001). *Το προφίλ των υποψηφίων φοιτητών του ΕΑΠ κατά τον πρώτο χρόνο της πλήρους λειτουργίας του (1999-2000)*. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.), *Απόψεις και Προβληματισμοί για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, Αθήνα: Προπομπός.
- Evans, T. & Lockwood, F. (1994). *Understanding Learners in Open and Distance Education*, London: Kogan Page.
- Evans, T. & Nation, D. (Eds) (1996). *Opening Education: Policies and Practices from Open and Distance Learning*, London: Routledge.
- Krippendorff, K. (1980). *Content Analysis. An Introduction to its Methodology*, Newbury Park: Sage Publ.